

V Bruseli 28. marca 2025
(OR. en)

7558/25

AG 39
CIVCOM 77
COCON 14
COTER 46
CSDP/PSDC 202
CYBER 84
HYBRID 27
IPCR 21
JAI 388
MI 180
POLMIL 80
PROCIV 30
RELEX 392
SAN 134

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	27. marca 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	JOIN(2025) 130 final
Predmet:	SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV o Európskej stratégii únie pripravenosti

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument JOIN(2025) 130 final.

Príloha: JOIN(2025) 130 final

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÝ PREDSTAVITEĽ
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 26. 3. 2025
JOIN(2025) 130 final

**SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A
VÝBORU REGIÓNOV**

o Európskej stratégii únie pripravenosti

Úvod

Mier a stabilita sú neoddeliteľnou súčasťou európskeho projektu. Európa však čelí novej realite, ktorá sa vyznačuje zvyšujúcimi sa rizikami a prehlbujúcou sa neistotou. Ruská nezákonná útočná vojna proti Ukrajine, rastúce geopolitické napätie, štátom podporované hybridné a kybernetické útoky, sabotáže namierené proti kritickým aktívam, zahraničná manipulácia s informáciami a zahraničné zasahovanie či elektronický boj sú fenoménmi, s ktorými sme v dnešnom svete neustále konfrontovaní. Je to varovný signál pre Európu.

Pandémia COVID-19 zdôraznila existujúce nerovnosti a poukázala na to, že zdravotnícke služby a dodávateľské reťazce, a to aj tie pre energiu, medicínske produkty, potraviny a kritické suroviny, môžu byť výrazne narušené. V súčasnom kontexte neúprosnej geopolitickej a hospodárskej súťaže a konfliktov sú čoraz zraniteľnejšie voči hospodárskej manipulácii a nátlaku.

Okrem toho je EÚ čím ďalej tým viac vystavovaná dôsledkom zmeny klímy, pokračujúcej degradácii životného prostredia a riziku ďalších pandémieí. Európa je najrýchlejšie sa zohrievajúcim kontinentom. Je sužovaná ničivými prírodnými katastrofami, či už záplavami, suchom alebo lesnými požiarimi, pobrežnými eróziami, vlnami horúčav a chladu či búrkami. Bez toho, aby boli naše spoločnosti schopné pristupovať k riadeniu rizika štrukturálnym spôsobom, budú ľudské, hospodárske a sociálne náklady na zmenu klímy v nasledujúcich rokoch len rásť a rovnako sa bude zvyšovať aj tlak v dôsledku negatívneho vplyvu klimatickej zmeny v iných častiach sveta, napr. v dôsledku narušenia obchodných ciest a globálnych dodávateľských reťazcov. Klíma, životné prostredie a bezpečnosť sú vzájomne úzko prepojené.

Európa reagovala na tieto krízy bezprecedentne rýchlo a odhodlane, pričom preukázala solidaritu a odolnosť. Okamžite zriadila Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie, vypracovala koncepciu spoločného obstarávania vakcín proti COVID-19 a na riešenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov tejto pandémie zriadila nástroj SURE¹ a programy NextGenerationEU. Komisia sa stala lídrom pri zavádzaní riešení na zmiernenie prudkého nárastu cien energií a zaisťovaní bezpečnosti dodávok, a to aj pomocou inovačných dopravných riešení. Milióny ukrajinských utečencov našli v EÚ prístrešie a pohostinnosť. Európske nástroje ako mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM) a strategická rezerva EÚ združujúca európske kapacity a zásoby v oblasti reakcie na katastrofy (rescEU) preukázali svoju pridanú hodnotu.

Žiadna z týchto veľkých kríz posledných rokov nemala izolovaný ani krátkodobý priebeh. Sú súčasťou všeobecnejšieho trendu vyvolaného dlhodobými politickými, hospodárskymi, klimatickými, environmentálnymi a technologickými zmenami. Európa si nemôže dovoliť len pasívne reagovať.

V Niinistöovej správe o pripravenosti a pohotovosti EÚ² sa uvádza, že je naliehavo potrebné posilniť civilnú a vojenskú pripravenosť a pohotovosť Európy na riešenie súčasných výziev a budúcich kríz. V správe sa vyzýva k zásadnej zmene prístupu a uznáva sa, že pripravenosť nie je len vnútroštátnou zodpovednosťou ale spoločným európskym úsilím, ktoré si vyžaduje, aby Únia zohrávala pri koordinovaní a podporovaní členských štátov významnejšiu úlohu³.

---

¹ Dočasná podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii.

² *Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Spoločne bezpečnejší: posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti).

³ Táto stratégia vychádza aj zo strategického programu EÚ na roky 2024 – 2029 a záverov Európskej rady z júna 2023, marca 2024 a decembra 2024 a politických usmernení Komisie na roky 2024 – 2029.

Táto stratégia vychádza z Niinistöovej správy a stanovuje sa v nej akčný plán pre úniu pripravenosti.

Prečo potrebujeme úniu pripravenosti

EÚ si v priebehu času vytvorila a posilnila viacero nástrojov na vybudovanie štrukturálnej odolnosti voči niektorým druhom rizík a na reagovanie na krízy vo viacerých sektoroch. Prax však poukázala na to, že v rámci pripravenosti EÚ existuje viacero nedostatkov.

Po prvé, krízové riadenie EÚ je vo väčšine prípadov reaktívne, a nie proaktívne. Možno to pripísať aj nedostatočnému využívaniu nástrojov strategického výhľadu, predvídaní a včasného varovania. Chýba integrované posudzovanie rizík, hrozieb a ich kaskádových účinkov, a to aj v prípade, že majú pôvod mimo Únie.

Po druhé, súbor nástrojov krízového riadenia EÚ je roztrieštený, keďže existuje v rámci rôznych inštitúcií, útvarov a agentúr, a vyznačuje sa nedostatočnou sektorovou a cezhraničnou koordináciou. Chýba civilno-vojenská koordinácia a treba posilniť prepojenie medzi vnútornou a vonkajšou činnosťou EÚ.

Po tretie, existujúce štruktúry a mechanizmy na úrovni EÚ sú limitované rozsahom a zdrojmi. Reakciu na krízu uvádza do pohybu obmedzená celospoločenská angažovanosť vrátane súkromného sektora. Mechanizmy financovania z prostriedkov Únie nie sú flexibilné a strategické zosúladenie vnútroštátnych rozpočtov je nedostatočné.

Únia pripravenosti poskytne opatreniam členských štátov pridanú hodnotu, keďže bude dopĺňať vnútroštátne úsilie, posilňovať koordináciu a účinnosť a presadzovať kultúru pripravenosti a odolnosti pri plnom rešpektovaní zásady subsidiarity, vnútroštátnych právomocí a špecifickostí členských štátov. Podporuje povinnosť členských štátov konať v duchu solidarity a pomáhať si navzájom pri všetkých typoch kríz v súlade s článkom 222 ZFEÚ⁴.

Hlavným účelom únie pripravenosti je vybudovať bezpečnú a odolnú EÚ, ktorá bude disponovať potrebnými spôsobilosťami na predvídanie a riadenie hrozieb a nebezpečenstiev bez ohľadu na ich povahu a pôvod, zabezpečiť pre európskych občanov primeranú ochranu a pripravenosť a zachovať základné funkcie spoločnosti za každých okolností. Vyžaduje si to nový spôsob zmysľania o pripravenosti. Zásadnú úlohu zohráva zvyšovanie povedomia a podnecovanie všetkých zainteresovaných strán vrátane občanov k tomu, aby za svoju individuálnu a kolektívnu pripravenosť prebrali zodpovednosť.

Lepšie pripravená Európa si vyžaduje lepšiu koordináciu medzi členskými štátmi, ako aj ďalšími zúčastnenými stranami a medzinárodnými partnermi, najmä partnermi zapojenými do procesu rozširovania a partnermi v rámci susedstva, ktorých pripravenosť a odolnosť má z hľadiska našej vlastnej bezpečnosti kľúčový význam. Veľkým prínosom v tomto zmysle môže byť sektor výskumu a inovácie EÚ, vďaka ktorému bude možné neustále reagovať na krízy cieľným, optimálnym a najmodernejším spôsobom. V sektore výskumu a inovácie by sa malo investovať do povedomia a odolnosti voči bezpečnostným rizikám a hybridným hrozbám, a to aj v rámci medzinárodnej spolupráce.

Ako vybudujeme úniu pripravenosti

V snahe reagovať na existujúce nedostatky v opatreniach EÚ a posunúť sa smerom k skutočnej únii pripravenosti sa stratégia opiera o tieto zásady:

- = **Integrovaný prístup zohľadňujúci všetky nebezpečenstvá**, ktorý pokrýva celé spektrum prírodných a človekom spôsobených rizík a hrozieb a ktorý spája všetky dostupné nástroje.

---

⁴ „Únia a jej členské štáty konajú spoločne v duchu solidarity, ak sa niektorý členský štát stane objektom teroristického útoku alebo obeťou prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou (...)“

- = **Nadrezortný prístup**, ktorý spája všetkých relevantných aktérov na všetkých úrovniach verejnej správy (miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a EÚ), podporuje spoluprácu, súdržnosť politik a spoločné využívanie zdrojov. Jeho cieľom je komplexne riešiť zvýšené riziká a hrozby, ich interakciu a ich kaskádové účinky. Jeho súčasťou je efektívna spolupráca medzi orgánmi civilného a obranného sektora a koherentná integrácia vnútorného a vonkajšieho rozmeru.
- = **Celospoločenský prístup**, ktorý presadzuje inkluzívnu kultúru pripravenosti a odolnosti so zapojením občanov, miestnych komunít a občianskej spoločnosti, podnikov a sociálnych partnerov, ako aj vedeckej a akademickej obce.

Dôkladná pripravenosť bude však aj niečo stáť. Investície do pripravenosti so sebou prinášajú náklady. Nad tými ale prevážia dlhodobé prínosy z hľadiska odolnosti, menšieho narušenia, nižších výdavkov na obnovu a dlhodobej konkurencieschopnosti. Financovanie na úrovni EÚ musí zabezpečovať flexibilitu a škálovateľnosť a musí byť zamerané na riešenie všetkých nebezpečenstiev, aby Únia mohla konať včas a solidárne vo všetkých fázach krízy pri plnom rešpektovaní príslušných zodpovedností EÚ a členských štátov. Zohľadňovanie aspektov pripravenosti a odolnosti v rozpočtových programoch EÚ od samotného začiatku môže preto dopomôcť k zníženiu zraniteľnosti a vystaveniu rizikám, a následne tak znížiť náklady na nápravné opatrenia.

V snahe vybudovať úniu pripravenosti v súlade s týmito zásadami vychádza stratégia z cieľov týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám⁵, ktoré sú zamerané na predvídanie, prípravu, varovanie, reakciu a zabezpečenie. Navrhované opatrenia sa opierajú o sedem pilierov:

- Výhľad a predvídanie
- Odolnosť kľúčových spoločenských funkcií
- Pripravenosť obyvateľstva
- Verejno-súkromná spolupráca
- Civilno-vojenská spolupráca
- Koordinácia reakcie na krízu
- Odolnosť prostredníctvom vonkajších partnerstiev

V stratégii je stanovených 30 kľúčových opatrení, ktoré sú zamerané na jeden alebo viacero cieľov v rámci uvedených pilierov, a jej k nej pripojený akčný plán (pozri prílohu).

Táto stratégia dopĺňa iné kľúčové iniciatívy EÚ a je týmito iniciatívami dopĺňaná. Konkrétne ide o stratégiu vnútornej bezpečnosti, bielu knihu o európskej obrannej pripravenosti 2030, európsky plán adaptácie na zmenu klímy, akt o kritických liekoch, Dohodu o čistom priemysle, európsky pakt o oceánoch, európsky štít na obranu demokracie, úniu zručností a úniu rovnosti.

1. VÝHLAD A PREDVÍDANIE

Čas zohráva kľúčovú úlohu nielen počas akútnej krízy ale aj pri jej predvídaní. Strategický výhľad, situačné povedomie a včasné varovanie sú v tomto zmysle mimoriadne dôležité a je potrebné ich ďalej posilňovať. Včasnou identifikáciou rizík a hrozieb možno získať drahocenný čas a prispieť k odvráteniu kríz, resp. ňou možno uľahčiť riadenie kríz a minimalizovať ich dosah. Zásadný význam má medzisektorové posudzovanie rizík na úrovni

---

⁵ *European Disaster Resilience Goals* (európske ciele týkajúce sa odolnosti voči katastrofám) - Európska komisia; https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en

EÚ založené na dôkazoch a vedeckých odporúčaní, ktoré dopĺňajú pravidelné záťažové testy a posudzovanie hrozieb.

Súčasťou spôsobilostí EÚ musia byť plne interoperabilné, komplexné systémy včasného varovania zamerané na viacnásobné nebezpečenstvo, ktoré disponujú včasnými a spoľahlivými údajmi, na základe ktorých možno lepšie prijímať rozhodnutia o rizikách a ich potenciálnych vzájomne prepojených vplyvoch.

Vďaka uplatňovaniu prístupu, ktorý zohľadňuje všetky nebezpečenstvá a ktorý spája posudzovanie rizík a hrozieb, musí byť možné získať realistické informácie, ktoré povedú k rozhodnutiam, čo umožní EÚ prijímať systematické opatrenia na účinnejšie zabraňovanie hrozbám a reagovanie na ne. Výsledkom musí byť zosúladenie posudzovania rizík na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ a integrácia údajov a odbornej analýzy v rámci medzisektorového a cezhraničného prístupu.

Rámec pre systematické hodnotenie, záťažové testovanie a odbornú prípravu by mal byť základom kultúry neustáleho zlepšovania. Pravidelné testy vhodnosti zamerané na mechanizmy, nástroje a prostriedky krízového riadenia EÚ musia: i) zabezpečovať ich vhodnosť a koherentnosť; ii) umožňovať identifikáciu najlepších postupov, ako aj nedostatkov a redundancií a iii) dopomôcť k maximalizácii synergie a efektívnosti.

Kľúčové opatrenia

1) Vypracovať komplexné posúdenie rizík a hrozieb na úrovni EÚ

S cieľom zabezpečiť plne integrovaný prístup Komisia a vysoká predstaviteľka s podporou agentúr EÚ vypracujú komplexné posúdenie rizík a hrozieb na úrovni EÚ (medzisektorové, všetky nebezpečenstvá). Do posúdenia budú začlenené informácie pochádzajúce z viacerých oblastí politiky vrátane vnútornej a vonkajšej bezpečnosti a bude založené na vedeckých analýzach, výskume a inovácii financovaných EÚ, systémoch včasného varovania v reálnom čase, satelitnom monitorovaní a geopriestorových údajoch, ako je služba riadenia mimoriadnych situácií programu Copernicus, ako aj na posúdeniach existujúcich na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni a obchodných informáciách. Výsledkom bude zjednodušenie ohlasovacej povinnosti a zabránenie zbytočnej administratívnej záťaži pri súčasnom zvýšení efektívnosti. Zásadnú úlohu bude zohrávať jednotná kapacita na analýzu spravodajských informácií (SIAC), ktorá bude pôsobiť ako jednotný vstupný bod pre spravodajské informácie členských štátov. Kapacita SIAC bude do konca roka 2025 posilnená, keďže jej bude v súlade so spoločným dokumentom vysokej predstaviteľky a členských štátov pridelený ďalší personál a dodatočné zdroje.

Toto posúdenie bude predložené Európskemu parlamentu a Rade.

2) Vypracovať „prehľad krízových ukazovateľov“ pre subjekty s rozhodovacou právomocou

Komisia a vysoká predstaviteľka v spolupráci s členskými štátmi a s podporou príslušných agentúr EÚ vypracujú „prehľad krízových ukazovateľov“, ktorý bude združovať sektorové systémy rýchleho varovania a zlepšovať koordináciu pre subjekty s rozhodovacou právomocou.

Toto komplexné posúdenie rizík a hrozieb na úrovni EÚ a „prehľad krízových ukazovateľov“ budú podkladom pre diskusie kolégia komisárov, najmä bezpečnostného kolégia, a ich cieľom bude pomôcť lepšie pochopiť bezpečnostné a strategické prostredie Európy a poskytnúť politické usmernenie pre činnosť Komisie v oblasti pripravenosti a odolnosti.

3) Posilniť Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie (ERCC)

V snahe zaistiť proaktívnejší prístup pri riadení núdzových situácií a kríz bude centrum ERCC dodatočne vybavené na: i) prípravu pravidelných operačných a výhľadových brífingov o medzisektorových rizikách zahŕňajúcich všetky nebezpečenstvá; ii) identifikovanie a analyzovanie ich kaskádových účinkov a iii) vypracúvanie príslušných scenárov.

4) Vytvoriť katalóg EÚ pre odbornú prípravu a platformu pre získané skúsenosti

V záujme zabezpečenia účinnej pripravenosti a reakcie na krízu Komisia a vysoká predstaviteľka vypracujú pre členské štáty katalóg metód a usmernení na zvyšovanie odbornej prípravy v oblasti pripravenosti. Zároveň navrhnú komplexný a inkluzívny celounijný program odbornej prípravy a rozvoja zručností zahŕňajúci aspekty bezpečnosti, obrany a krízového riadenia, ktorého cieľom bude poskytnúť odborníkom, dobrovoľníkom a subjektom s rozhodovacou právomocou vo všetkých sektoroch a členských štátoch potrebné odborné znalosti. Na úrovni EÚ bude vytvorená platforma na výmenu získaných skúseností, ktorá bude poznatky z minulých kríz a účelových cvičení integrovať do budúceho úsilia o reakciu.

5) Vytvoriť vládnu službu EÚ na pozorovanie Zeme (EOGS)

EÚ vytvorí vládnu službu na pozorovanie Zeme (EOGS), ktorá bude poskytovať bezpečné, spoľahlivé, včasné, nepretržité a cieleňé satelitné snímanie, čím posilní existujúce a plánované spôsobilosti, pričom bude vychádzať z dlhodobých skúseností s využívaním programu Copernicus pri podpore riadenia núdzových situácií a bezpečnosti.

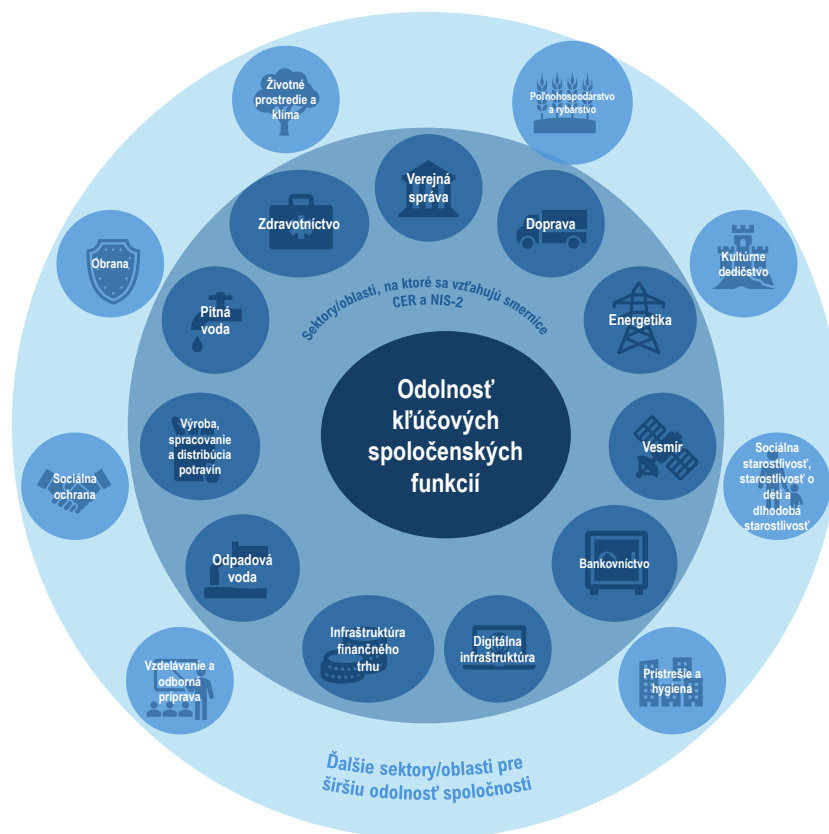
2. ODOLNOSŤ KLÚČOVÝCH SPOLOČENSKÝCH FUNKCIÍ

Kľúčové spoločenské funkcie sú základné systémy a štruktúry, ktoré umožňujú spoločnosti fungovať a ktoré zároveň chránia naše spoločnosti, hospodárstva, kultúry a demokratické inštitúcie za každých okolností. Medzi tieto funkcie patrí predovšetkým bezpečnosť obyvateľstva EÚ vrátane ochrany pred prírodnými katastrofami, kontinuita vlád a prijímania rozhodnutí, demokratické procesy, sociálna súdržnosť a hospodárska stabilita a vnútorná a vonkajšia bezpečnosť. Tvoria základ stabilnej a bezpečnej spoločnosti.

Existujúci právny rámec EÚ⁶ pokrýva väčšinu oblastí (pozri graf) zabezpečujúcich kľúčové spoločenské funkcie. Zahŕňa prierezovú krízovú legislatívu, ako aj sektorové plány a legislatívu pre prípad nepredvídaných udalostí, ktoré zvyšujú odolnosť našich spoločností v oblastiach ako potravinová bezpečnosť, pitná voda, zásobovanie energiou, telekomunikácia a doprava, odpadové hospodárstvo, systémy zdravotnej starostlivosti, stavebné normy, ochrana prírody, povodňové plány, finančné služby a ďalšie.

---

⁶ Napríklad smernica o odolnosti kritických subjektov (CER) a smernica o bezpečnosti sietí a informačných systémov (NIS2), nariadenie o elektrine, nariadenie o bezpečnosti dodávok plynu, banková únia, akt o digitálnej prevádzkovej odolnosti – DORA, transeurópska dopravná sieť – TEN-T, európska zdravotná únia, akt o núdzovej situácii na vnútornom trhu a jeho odolnosti (IMERA).

Zachovanie kľúčových spoločenských funkcií za každých okolností si vyžaduje zavedenie primeraného rámca: *Po prvé*, EÚ musí disponovať primeranými nástrojmi na ochranu demokratickej správy a rozhodovacích procesov, ktoré budú zabezpečovať účinné zmierňovanie rizika a reakciu na krízy na európskej úrovni. *Po druhé*, integrita jednotného trhu podporovaná voľným pohybom osôb, tovaru, kapitálu a služieb a zdravými sociálnymi, hospodárskymi a fiškálnymi politikami je základným predpokladom finančnej stability a odolnosti. *Po tretie*, EÚ musí chrániť životné prostredie a presadzovať riešenia blízke prírode, ako aj udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi. *Po štvrté*, v snahe posilniť svoju strategickú autonómiu a znížiť zraniteľnosť musí EÚ posilniť obehovosť, dlhodobú bezpečnosť dodávateľského reťazca a odolnosť voči vonkajšiemu nátlaku a zabezpečiť prístup k surovinám, základnému tovaru a kritickým zásobám či optimalizovať využívanie vesmírnych prostriedkov a služieb, pričom musí zároveň investovať do výskumu a inovácie, aby dokázala udržať konkurencieschopnosť svojho priemyslu a vedúce postavenie v oblasti technológií.

Kľúčové opatrenia

6) Začleniť koncepčnú pripravenosť do politik a opatrení EÚ

Aspekty pripravenosti a bezpečnosti budú začleňované do právnych predpisov, politik a programov EÚ a stanú sa ich bežnou súčasťou. Pri vypracúvaní nových politik, legislatívy a programov alebo pri ich preskúvaní sa bude zohľadňovať aj hľadisko pripravenosti a bezpečnosti, pričom sa bude dôsledne identifikovať potenciálny vplyv uprednostňovanej možnosti politiky na pripravenosť a bezpečnosť. V tejto súvislosti budú tvorcovia politiky v Komisii absolvovať pravidelnú odbornú prípravu.

Zdravé hospodárske a sociálne politiky koordinované v rámci európskeho semestra majú pre odolnosť a pripravenosť zásadný význam. Pokrok pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, ktoré sú kľúčové aj z hľadiska pripravenosti, sa bude v relevantných prípadoch posudzovať v rámci procesu semestra. Hospodárske a sociálne politiky, ktoré majú pre pripravenosť zásadný význam, sa môžu následne premietnuť do odporúčaní pre jednotlivé krajiny, čím možno členské štáty motivovať k uskutočneniu a vykonávaniu týchto reforiem.

Zníženie súvisiacej administratívnej záťaže a zefektívnenie postupov povedie k aktívnejším a efektívnejším opatreniam v oblasti pripravenosti. Komisia po konzultácii so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami zmapuje, aké opatrenia sú potrebné na dosiahnutie zjednodušenia.

Komisia posúdi potrebu a uskutočniteľnosť aktu EÚ o pripravenosti, ktorého účelom bude posilniť odolnosť kľúčových spoločenských funkcií stanovením spoločných noriem a merateľných dlhodobých cieľov.

7) Prijat' minimálne požiadavky na pripravenosť

Absolútnou prioritou je bezodkladná a úplná transpozícia a vykonávanie právneho rámca Únie, najmä smernice CER a smernice NIS2, na čo sa poukazuje aj v pripravovanej stratégii vnútornej bezpečnosti. Na základe vykonávania týchto smerníc Komisia posúdi, či je potrebné prijať ďalšie opatrenia.

Komisia zároveň v spolupráci s členskými štátmi identifikuje ďalšie sektory a služby, na ktoré sa súčasne právne predpisy nevzťahujú, v prípade ktorých môže byť potrebné konať. Na základe tohto posúdenia predloží Komisia odporúčania týkajúce sa minimálnych požiadaviek na pripravenosť vrátane monitorovacieho mechanizmu. Tieto požiadavky budú v súlade s cieľmi týkajúcimi sa odolnosti voči katastrofám a budú dopĺňať základné požiadavky na odolnosť stanovené Organizáciou Severoatlantickej zmluvy (NATO)⁷.

Inštitúcie EÚ prijmu opatrenia na zlepšenie svojej vlastnej vnútornej pripravenosti, konkrétne zmodernizovaním bezpečnej komunikácie medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi.

8) Zrevidovať mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany

Komisia zreviduje legislatívny rámec mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany s cieľom zvýšiť účinnosť a efektívnosť v núdzových situáciách a krízach s veľkým dosahom, ktoré si vyžadujú masívnu reakciu a koordináciu na európskej úrovni.

9) Navrhnuť stratégiu EÚ pre vytváranie zásob

Komisia vypracuje návrh celoeurópskej stratégie pre vytváranie zásob, do ktorej budú zahrnuté všetky činnosti v oblasti vytvárania zásob, ktoré existujú v jednotlivých sektoroch. Stratégia posilní prístup ku kritickým zdrojom v celej EÚ, napríklad v prípade reakcie na núdzové situácie a katastrofy, zdravotníckym protiopatreniam, kritickým surovinám, energetickému vybaveniu, úkrytom a potenciálne k agropotravinovým výrobkom a vode. Zámerom je zlúčiť centralizované rezervy na úrovni EÚ s príspevkami členských štátov za podpory verejno-súkromných partnerstiev, a zabezpečiť tak efektívnosť, škálovateľnosť a nákladovú efektívnosť.

Komisia takisto predloží stratégiu na podporu zdravotníckych protiopatrení v prípade ohrozenia verejného zdravia, ktorej cieľom bude posilniť zdravotnú bezpečnosť EÚ, zvýšiť konkurencieschopnosť EÚ a ochrániť verejnosť pred cezhraničným ohrozením zdravia vrátane chemických, biologických, rádiologických a jadrových (CBRN) hrozieb. Tá by bola doplnená

---

⁷ [NATO - Téma: Odolnosť, civilná pripravenosť a článok 3](#)

opatreniami týkajúcimi sa pohotovostných zásob podľa nedávno navrhnutého aktu o kritických liekoch.

10) Navrhnuť plán adaptácie na zmenu klímy

Komisia predloží európsky plán adaptácie na zmenu klímy, ktorého cieľom bude podporovať členské štáty pri príprave na klimatické riziká a posilňovaní odolnosti Únie. Tento plán, ktorý bude vychádzať z európskeho posúdenia klimatických rizík, začlení koncepcnú pripravenosť do príslušných sektorových politík a investícií EÚ, a posilní tak proaktívne riadenie rizík v oblasti klímy, životného prostredia a vody v celej EÚ. Tento plán bude poskytovať podporu ľuďom, podnikom a tvorcom politiky prostredníctvom využívania spoločných referenčných scenárov v oblasti klímy.

11) Zabezpečiť dodávku vody a iných kritických prírodných zdrojov

Voda, pôda a iné prírodné zdroje majú zásadný význam nielen pre zabezpečovanie dodávok potravín, ale aj pre dobré fungovanie nášho hospodárstva. Podľa Európskej centrálnej banky je takmer 75 % podnikateľských úverov v eurozóne poskytovaných spoločnostiam, ktoré sú vo veľkej miere závislé aspoň od jednej ekosystémovej služby, a to predovšetkým od vody. Komisia predloží návrh európskej stratégie pre odolnosť v oblasti vody, v ktorej stanoví cestu k zisteniu bezpečnosti a odolnosti vodných zdrojov zabezpečením dostupnosti čistej vody a lepšej ochrany EÚ pred rizikami súvisiacimi s vodou. Zároveň bude presadzovať riešenia blízke prírode s cieľom zvýšiť pripravenosť a odolnosť, a to aj proti prírodným katastrofám. V rámci stratégie EÚ pre biohospodárstvo a aktu o obehovom hospodárstve sa bude Komisia usilovať zvýšiť počet obehových a biologických materiálov v našich hodnotových reťazcoch v snahe posilniť našu nezávislosť od dovozu kritických surovín.

3. PRIPRAVENOSŤ OBYVATEĽSTVA

Pripravenosť je kolektívnou zodpovednosťou. V tejto súvislosti zohrávajú kľúčovú úlohu verejné orgány, médiá, vzdelávacie a kultúrne inštitúcie, inštitúcie odbornej prípravy, mládežnícke organizácie a organizácie občianskej spoločnosti, sociálni partneri, podniky, miestne siete a komunity či občania, a to už od útleho veku. Z nedávnych prieskumov Eurobarometra⁸ vyplýva, že v roku 2024 sa takmer polovica Európanov (49 %) cítila byť nedostatočne informovaná o rizikách katastrof, ktoré by ich mohli ovplyvniť, a 65 % z nich sa vyjadrilo, že potrebujú viac informácií, aby sa mohli na katastrofy alebo núdzové situácie pripraviť.

Povedomie o rizikách a hrozbách je nevyhnutným predpokladom toho, aby sa občania a komunity EÚ stali aktívnou súčasťou úsilia o zaistenie pripravenosti a reakcie na krízy. Nerovnosť je z hľadiska pripravenosti rizikovým faktorom. Ženy a skupiny v zraniteľnom postavení, ako sú deti, starší ľudia a osoby so zdravotným postihnutím, osoby vystavené diskriminácii, chudobe a/alebo sociálnemu vylúčeniu sú dôsledkami kríz postihnuté v oveľa väčšom rozsahu, čo často ešte znásobuje už existujúce znevýhodnenie a nerovnosť. Aspekt rovnosti sa preto musí v súlade s rámcom pre úniu rovnosti, a najmä s plánom pre práva žien, stať bežnou súčasťou celého procesu zaisťovania pripravenosti. Dezinformácie a zahraničná manipulácia s informáciami a zahraničné zasahovanie sú obzvlášť škodlivé, keďže podkopávajú dôveru verejnosti a dosah kríz môžu ešte viac prehĺbiť. Pripravenosť spoločnosti narúša aj nedostatok dostupných informácií.

---

⁸ Vnímanie krízového riadenia EÚ – jún 2024

Je potrebná zmena paradigmy, osvojenie si nového spôsobu zmýšľania, ktoré bude presadzovať kultúru pripravenosti a odolnosti.

Presadzovať kultúru inkluzívnej pripravenosti a medzigeneračnej odolnosti spoločnosti

Pripravenosť musí preniknúť do všetkých častí spoločnosti. Podporovať by sa malo budovanie komunit a dobrovoľníctvo. Sociálne služby a primeraná sociálna ochrana by mali byť zárukou toho, že v úsilí o pripravenosť sa na nikoho nezabudne. Vychádzajúc z najlepších postupov, a to aj v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany, by Komisia a členské štáty mali podporovať sebestačnosť a psychologickú odolnosť a mali by zabezpečiť zvýšenú individuálnu a medzigeneračnú pripravenosť, ako aj pripravenosť domácností.

Komisia bude pracovať na vytvorení európskeho mechanizmu civilnej obrany⁹, ktorý sa bude zameriavať na všetky aspekty krízového riadenia a zvládania katastrof. Jeho cieľom bude podporovať ďalšie zvyšovanie spoločenského povedomia a investovať do vzdelávania občanov zameraného na riziká.

Posilniť odolnosť občanov

Občania a komunity v celej EÚ musia mať možnosť získať prístup ku kvalitným a spoľahlivým informáciám, musia mať potrebné zručnosti na ich vyhodnocovanie, musia sa aktívne zasadzovať za predchádzanie krízam a zároveň musia byť dostatočne pripravení, aby dokázali na krízy reagovať. Ako sa uvádza v kontexte únie zručností, školy, učitelia, pracovníci s mládežou a školitelia zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvíjaní digitálnej a mediálnej gramotnosti a kritického myslenia, pri podpore občianskej angažovanosti a pri šírení zásad demokratického občianstva. K úsiliu o zaistenie pripravenosti môžu rozhodujúcim spôsobom prispieť sociálni partneri, a to aj informovaním a odbornou prípravou pracovníkov. Systematickejší boj proti zahraničnej manipulácii s informáciami a dezinformáciám si vyžaduje, aby sa v plnej miere využíval súbor nástrojov EÚ proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu, akt o digitálnych službách a pripravovaný európsky štít na obranu demokracie.

Zlepšiť systém verejného varovania a krízovú komunikáciu

Je potrebné zlepšiť celoeurópsky systém verejného varovania, ako aj prístupný a inkluzívny systém krízovej komunikácie, a to tak pred samotnou krízou (oznamovanie rizík), ako aj počas nej (krízová komunikácia), aby mali za všetkých okolností dosah na všetkých ľudí bez ohľadu na ich vek, jazyk, zdravotné postihnutie, právne postavenie atď. Nedávne skúsenosti s krízou poukazujú na to, že v prvom rade sa treba zamerať na zraniteľnú populáciu, osoby vystavené diskriminácii, chudobe a sociálnemu vylúčeniu či na jednotlivcov z iných krajín (či už turistov, sezónnych pracovníkov alebo migrantov), a zároveň je potrebné predchádzať dezinformáciám. Funkcia verejného varovania a núdzového oznamovania by mohla byť vytvorená v rámci európskej peňaženky digitálnej identity¹⁰. Vlády by tak mohli jednoduchým a overeným spôsobom komunikovať priamo s občanmi a zasielať im varovania a výstrahy.

---

⁹ Pojmom „mechanizmus civilnej obrany“ nie je dotknutá terminológia používaná členskými štátmi pre nástroje alebo mechanizmy, ktorých obsah je porovnateľný s tým, čo sa v tejto stratégii označuje ako mechanizmus civilnej obrany.

¹⁰ Európske peňaženky digitálnej identity budú poskytovať bezpečné, spoľahlivé a súkromné prostriedky digitálnej identifikácie pre všetkých v Európe. Každý členský štát poskytne všetkým občanom, obyvateľom a podnikom aspoň jednu peňaženku, ktorá im umožní preukázať, kto sú, a bezpečne uchovávať, zdieľať a podpisovať dôležité digitálne dokumenty. Digitálne peňaženky EÚ budú k dispozícii v mobilných aplikáciách a iných zariadeniach od konca roka 2026.

Zabezpečiť dostupnosť kľúčových zručností a mobilitu pracovnej sily počas kríz

Ako sa zdôrazňuje v iniciatíve únia zručností, účinné politiky v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sú okrem iného zamerané aj na kritické funkcie, významným spôsobom prispievajú k tomu, aby mali pracovníci potrebné zručnosti a aby počas núdzových situácií mohlo dôjsť k ich mobilizácii v rámci celej EÚ.

Komisia bude v spolupráci s členskými štátmi a so sociálnymi partnermi pracovať na tom, aby i) zaistila dostupnosť a mobilitu kvalifikovaného personálu počas núdzových situácií, pričom v tejto súvislosti stanoví rámce pre rýchle nasadzovanie pracovníkov a dobrovoľníkov v celej EÚ a ii) zvýšila atraktivitu povolání v oblasti civilnej ochrany, núdzových služieb vrátane zdravotnej starostlivosti a bezpečnosti.

Kľúčové opatrenia

12) Zlepšiť systémy včasného varovania

Komisia v rámci iniciatívy PreparEU vypracuje v spolupráci s členskými štátmi usmernenia na podporu ich komunikácie o rôznych rizikách a situáciách pred krízou a počas nej. Služba riadenia mimoriadnych situácií programu Copernicus a pripravovaná satelitná služba núdzového varovania Galileo (EWSS) umožnia vnútroštátnym orgánom civilnej ochrany včasný prístup k informáciám včasného varovania z vesmíru, vďaka čomu budú môcť zasielať varovné správy priamo obyvateľstvu.

13) Zvyšovať povedomie o rizikách a hrozbách

Komisia navrhne, aby sa každoročne organizoval deň pripravenosti EÚ ako symbolický prejav uznania za úsilie, ktoré vnútroštátne, regionálne a miestne orgány a komunity vynakladajú na zlepšenie pripravenosti a zvýšenie povedomia obyvateľstva o potrebách v oblasti pripravenosti. Túto iniciatívu budú dopĺňať ďalšie komunikačné opatrenia, ako napr. usmernenia vypracované v spolupráci s členskými štátmi, ktoré sa zamerajú na to, ako komunikovať o jednotlivých rizikách a situáciách, ako aj na potreby zraniteľného obyvateľstva. Užitočné budú aj programy na zvyšovanie povedomia, ako sú panelové diskusie občanov, portál EUvsDisinfo, online kampane a súbory nástrojov na strategickú komunikáciu a boj proti manipulácii s informáciami.

14) Vypracovať usmernenia na zaistenie sebestačnosti obyvateľstva na minimálne 72 hodín

V prípade extrémnych narušení sa za najkritickejšie považujú prvé hodiny. Komisia vypracuje pre členské štáty návrh usmernení na zaistenie sebestačnosti obyvateľstva na minimálne 72 hodín. V rámci iniciatívy PreparEU sa tieto usmernenia budú vzťahovať na skladovanie núdzových zásob, krízové plánovanie, dostupnosť úkrytov, opatrenia na zabezpečenie dostupnosti kritickej pozemnej a vesmírnej infraštruktúry a na iné opatrenia na ochranu ľudí, zvierat a majetku v prípade krízy. Zároveň sa budú organizovať ciele kampane a činnosti. Nová online platforma EÚ bude občanom a turistom poskytovať ciele informácie o rizikách, ktorým môžu čeliť, a praktické kroky na zmiernenie týchto rizík.

15) Zahrnúť pripravenosť do školských učebných osnov a vzdelávania pedagogických zamestnancov

V súlade s iniciatívou únia zručností vypracuje Komisia usmernenia pre tvorbu učebných osnov, počnúc predškolským vzdelávaním, s cieľom podporovať nadobúdanie základných zručností v oblasti pripravenosti vrátane mediálnej gramotnosti, ktoré sú kľúčové z hľadiska aktívneho a informovaného občianstva a boja proti dezinformáciám a manipulácii

s informáciami. Vďaka Európskej platforme školského vzdelávania budú mať učitelia prístup k zdrojom a príležitostiam na profesijný rast.

16) Podporovať pripravenosť v programoch pre mládež

V programoch EÚ pre mládež, ako je Európsky zbor solidarity a Erasmus+, sa vytvorí nová priorita týkajúca sa pripravenosti, ktorej cieľom bude podporovať pripravenosť, odolnosť, účasť na demokratickom živote a občiansku angažovanosť. Bude sa uplatňovať prístup zdola nahor, pričom organizácie a inštitúcie (univerzity, školy, organizácie odborného vzdelávania a prípravy, strediská vzdelávania dospelých, mládežnícke a športové organizácie atď.) budú nabádané k tomu, aby požiadali o financovanie.

17) Prilákať talenty v záujme posilnenia pripravenosti EÚ

Prilákание špičkových talentov v oblasti výskumu do Európy je nielen príležitosťou, ale aj nevyhnutnosťou na zabezpečenie dlhodobej odolnosti a pripravenosti EÚ. V tejto súvislosti EÚ urýchlene preskúma konkrétne opatrenia, ktoré pomôžu prilákať výskumných pracovníkov.

Vďaka okruhu talentov EÚ sa uľahčí nábor uchádzačov o zamestnanie z krajín mimo EÚ, čo by mohlo kvalifikovaným pracovníkom v kritických sektoroch súvisiacich s pripravenosťou pomôcť ľahšie sa uchádzať o prácu v EÚ tam, kde je ich nedostatok. Partnerstvá zamerané na talenty by sa mohli využiť aj na zameranie na kvalifikovaných pracovníkov v kritických sektoroch súvisiacich s pripravenosťou, pričom by sa investovalo do súvisiacich zručností aj v partnerských krajinách.

4. VEREJNO-SÚKROMNÁ SPOLUPRÁCA

Verejno-súkromná spolupráca je kľúčovým pilierom pripravenosti EÚ a zabezpečuje účinné a efektívne využívanie zdrojov, odborných znalostí a inovácií zo všetkých sektorov. Poľnohospodárstvo a rybolov, priemysel a podniky zohrávajú kľúčovú úlohu pri zachovávaní kľúčových spoločenských funkcií a základných služieb. Súkromný sektor je zároveň čoraz viac vystavený klimatickým a environmentálnym rizikám a rastúcim nákladom na ne (napr. náklady na poistenie, straty aktív a hospodárske škody v dôsledku extrémnych výkyvov počasia) a bezpečnostným hrozbám, ako je narušenie dodávateľských reťazcov a kybernetické útoky. Posilnením verejno-súkromnej spolupráce môže EÚ lepšie predvídať riziká, zabezpečiť základné dodávky a chrániť svoju strategickú autonómiu.

Zintenzívniť štruktúrovanú verejno-súkromnú angažovanosť v oblasti pripravenosti

EÚ, verejné orgány a priemyselný sektor by mali posilniť mechanizmy pre: i) cieleňú obojsmernú výmenu informácií; ii) účasť na iniciatívach týkajúcich sa strategického výhľadu alebo predvídaní; iii) spoločnú odbornú prípravu a iv) koordinovanú reakciu na krízy. Na základe existujúcich opatrení by EÚ mala posilniť verejno-súkromné partnerstvá s cieľom zabezpečiť kritické dodávky a služby prostredníctvom strategických zásob, spoločného obstarávania, rámcových zmlúv, diverzifikácie zdrojov a obehových riešení, čím sa znížia riziká vyplývajúce z narušení a otrasov na svetových trhoch. Okrem toho je potrebné vytvoriť verejné a súkromné riešenia čoraz výraznejšieho problému, ktorý predstavuje poistenie prírodných katastrof v EÚ. Očakáva sa, že medzera v poistnom krytí sa bude ďalej zväčšovať v dôsledku rastúceho rizika, ktoré predstavuje zmena klímy. Komisia preskúma možné riešenia, ako takúto medzeru v poistnej ochrane znížiť, pričom môže v prípade potreby naviazať na návrhy Európskej centrálnej banky a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov.

Existujúce programy EÚ v oblasti investícií a budovania kapacít by mali zohľadňovať aspekty pripravenosti pri podpore podnikov a členských štátov, a dopĺňať politické opatrenia, ktorými by sa mala koncepcná pripravenosť ukotviť do hospodárskych rozhodnutí.

V súlade s úniou zručností musí EÚ podporovať spoluprácu medzi verejnými a súkromnými organizáciami v strategických sektoroch, ako je kybernetická bezpečnosť, a zabezpečiť zosúladenie potrieb v oblasti pracovnej sily s ponukou vzdelávania.

Kľúčové opatrenia

18) Zriaďiť osobitnú skupinu pre pripravenosť verejného a súkromného sektora

Komisia vytvorí osobitnú skupinu pre pripravenosť, ktorá bude vychádzať z priemyselného fóra, siete Enterprise Europe Network, Európskej siete klastrov a iných existujúcich štruktúr¹¹. Spojí kľúčové zainteresované strany z verejných orgánov, zo sektora priemyslu, podnikania, finančných služieb, z vedeckej obce, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti. Cieľom osobitnej skupiny bude i) spolupracovať na posilnení riadenia kontinuity kľúčových činností a základných služieb; ii) vymieňať si informácie o zraniteľnostiach a narušeniach dodávateľského reťazca; iii) poskytovať usmernenia, rámce a stimuly na pomoc súkromným subjektom pri zabezpečovaní minimálnych požiadaviek na pripravenosť; iv) koordinovať zmierňujúce opatrenia vo všetkých kritických sektoroch poskytujúcich základné služby, ktoré zabezpečujú kľúčové spoločenské funkcie, a v) podporovať úsilie o krízovú komunikáciu.

19) Vypracovať protokoly verejného a súkromného sektora pre núdzové situácie

Komisia spolu s členskými štátmi zreviduje príslušné legislatívne a operačné rámce s cieľom umožniť cielejšiu núdzovú flexibilitu, a to právnou aj finančnou a v prípade potreby aj flexibilitu pravidiel verejného obstarávania. To bude zahŕňať odôvodnené a časovo ohraničené výnimky na zabezpečenie rýchlej dostupnosti kritických materiálov, tovaru a služieb a bezpečných kritických výrobných liniek. Prostredníctvom protokolov pre núdzové situácie a v rámci pracovnej skupiny pre pripravenosť verejného a súkromného sektora Komisia a členské štáty vypracujú rámec koordinovaného zapojenia kritických aktérov súkromného sektora do pripravenosti.

20) Zrevidovať rámec verejného obstarávania

Komisia predloží návrh na revíziu rámca pre verejné obstarávanie na základe súčasného rámca a skúseností získaných počas minulých kríz vrátane skúseností s pandémiou COVID-19. Cieľom revízie bude posilniť pripravenosť, a to najmä posilnením bezpečnosti dodávok v kľúčových hodnotových reťazcoch, najmä v čase krízy. Už teraz sú zavedené osobitné ustanovenia pre núdzové situácie; napríklad verejní obstarávatelia môžu skrátiť lehoty, aby urýchlili postupy.

21) Zriaďiť Európske odborné centrum pre bezpečnosť výskumu

Výskum a inovácie sú obzvlášť zraniteľné voči zahraničnému zasahovaniu, bezpečnostným rizikám a hybridným hrozbám. V súlade s odporúčaním Rady o posilnení bezpečnosti výskumu¹² Komisia zriadi Európske odborné centrum pre bezpečnosť výskumu, ktoré bude

---

¹¹ Európska sieť klastrov je spolupráca priemyselných zoskupení v celej EÚ, ktorá podporuje inovácie, konkurencieschopnosť a odolnosť tým, že prepája podniky, výskumné inštitúcie a verejné orgány. Podporuje medzisektorovú spoluprácu, uľahčuje výmenu poznatkov a zvyšuje bezpečnosť dodávateľského reťazca, najmä v strategických sektoroch.

¹² Odporúčanie Rady o posilnení bezpečnosti výskumu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:C_202403510.

zhromažďovať dôkazy a poskytovať podporu členským štátom a aktérom v oblasti výskumu a inovácií.

5. CIVILNO-VOJENSKÁ SPOLUPRÁCA

Musíme sa pripraviť na rozsiahle, medzisektorové incidenty a krízy vrátane možnosti ozbrojenej agresie, ktoré postihnú jeden alebo viacero členských štátov. Vo väčšine krízových scenárov nesú hlavnú zodpovednosť vnútroštátne civilné orgány. V čoraz väčšom počte scenárov (napr. núdzové zdravotné situácie, extrémne poveternostné javy, hybridné a kybernetické útoky) potrebujú civilné orgány vojenskú podporu. V prípade ozbrojenej agresie by si ozbrojené sily vyžadovali civilnú podporu, aby sa zabezpečilo nepretržité fungovanie štátu a spoločnosti. Preto musíme zlepšiť interakciu medzi civilnými a vojenskými aktérmi bez toho, aby sme spochybňovali ich príslušné právomoci, a v plnej spolupráci s členskými štátmi. Okrem toho sú rozsiahle cvičenia často roztrieštené a nedostatočne využívané a nie sú do nich dôsledne zapájané všetky príslušné civilné a vojenské zainteresované strany.

Rozvíjať strategické a nepretržité odstrašovanie

S cieľom predchádzať bezpečnostným incidentom a krízam, odrádzať od nich a účinnejšie na ne reagovať, ako aj odstrašovať aktérov s nekalými úmyslami musí EÚ využívať svoje celé spektrum nástrojov vrátane: i) kybernetickej diplomacie; ii) súboru nástrojov proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu; iii) hybridných súborov nástrojov a iv) architektúry mechanizmu reakcie na vesmírne hrozby; ako aj v) obranných spôsobilostí dostupných pre civilné a vojenské komunity vrátane prípadných proaktívnych obranných opatrení v súlade s medzinárodným právom.

Vysoká predstaviteľka a Komisia vypracujú stratégie na predchádzanie konkrétnym hrozbám aktérov zameriavajúcich sa na EÚ prostredníctvom hybridných a kybernetických činností a činností zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, na odstrašovanie od týchto hrozieb a reakciu na ne. Na zvýšenie vplyvu a odstrašovanie aktérov hrozieb je potrebná úzka koordinácia s NATO¹³ a inými podobne zmýšľajúcimi partnermi.

Zabezpečiť užšiu civilno-vojenskú interoperabilitu

EÚ bude ďalej uplatňovať doložky o vzájomnej pomoci (článok 42 ods. 7 ZEÚ) a o solidarite (článok 222 ZFEÚ) a posilňovať spoluprácu medzi EÚ a NATO, a to aj v prípade aktivácie článku 5 Severoatlantickej zmluvy. Okrem toho, aby EÚ mohla konať spoločne v duchu solidarity, ako sa stanovuje v článku 222 ZFEÚ, musí byť schopná využiť všetky dostupné prostriedky a aktíva na podporu členských štátov. To by mohlo zahŕňať vojenské zdroje, ktoré členské štáty bežne sprístupňujú.

Podporovať koncepčné dvojaké použitie

EÚ musí začleniť hľadisko dvojakého použitia do všetkých svojich investícií do infraštruktúry a plánovania spôsobilostí (pričom „dvojaké použitie“ znamená využívanie vojenskými aj civilnými subjektmi), ako je vojenská mobilita, hromadná evakuácia, bezpečná komunikácia a konektivita, námorná bezpečnosť, kybernetické spôsobilosti a vesmírne prostriedky a služby. Stavajúc na existujúcom úsilí Komisie a Európskej obrannej agentúry (EDA) by EÚ mala naďalej posilňovať infraštruktúru dvojakého použitia, komunikačné systémy, dopravné

---

¹³ Pri plnom dodržiavaní dohodnutých hlavných zásad transparentnosti, reciprocity a inkluzívnosti, ako aj rozhodovacej autonómie a postupov oboch organizácií.

prostriedky, vybavenie, zásoby, zdravotnícke protiopatrenia, dodávky energie a technológie, ktoré podporujú civilné aj vojenské potreby.

Kľúčové opatrenia

22) Zaviesť komplexné opatrenia v oblasti civilno-vojenskej pripravenosti

Komisia a vysoká predstaviteľka vypracujú opatrenia v oblasti civilno-vojenskej pripravenosti, v ktorých sa objasnia úlohy, zodpovednosti a priority inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ, ako aj členských štátov, pokiaľ ide o prípravu na incidenty a krízy a reakciu na ne. To bude doplnené štandardnými operačnými postupmi na posilnenie koordinácie medzi subjektmi EÚ a členskými štátmi. Bude sa pri tom vychádzať z projektov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO), z bielej knihy o európskej obrannej pripravenosti 2030 a z existujúcej analýzy nedostatkov v oblasti odolnosti a kapacít reakcie v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany a katalógu pokroku hlavného vojenského cieľa. K týmto opatreniam prispeje aj práca Komisie na vytvorení európskeho mechanizmu civilnej obrany.

EÚ bude ďalej posilňovať operačnú spoluprácu s NATO na úrovni personálu vo všetkých krízových situáciách, od hybridných kampaní až po ozbrojenú agresiu.

23) Vypracovať normy pre plánovanie a investície zamerané na duálne civilno-vojenské použitie

Komisia a vysoká predstaviteľka v spolupráci s členskými štátmi určia infraštruktúru a prostriedky s dvojakým použitím vo všetkých členských štátoch s cieľom zabezpečiť, aby investície podporovali civilnú odolnosť, bezpečnosť spoločnosti a vojenské potreby vzájomne sa posilňujúcim spôsobom na základe vojenských požiadaviek. Komisia okrem toho vymedzí normy pre akcie týkajúce sa dvojakého použitia, pri ktorých sa budú zohľadňovať civilné aj vojenské požiadavky už vo fáze ich navrhovania a plánovania. Komisia a vysoká predstaviteľka zabezpečia, aby členské štáty pri výstavbe alebo modernizácii infraštruktúry v transeurópskej dopravnej sieti zvažili potrebu, relevantnosť a uskutočniteľnosť prekročenia noriem civilnej dopravy na účely prispôsobenia hmotnosti, veľkosti alebo rozsahu vojenskej prepravy jednotiek a materiálu v súlade s vojenskými požiadavkami NATO. Pozornosť sa bude venovať osobitným požiadavkám a dôsledkom podľa medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva.

EÚ sa bude snažiť vypracovať a presadzovať technické normy pre navrhovanie infraštruktúry, aktív a výrobkov s potenciálom dvojakého použitia, pričom v príslušných prípadoch zohľadní existujúce normy NATO.

24) Organizovať pravidelné cvičenia EÚ na podporu komplexnej pripravenosti

Komisia a vysoká predstaviteľka budú organizovať pravidelné cvičenia komplexnej a medzisektorovej pripravenosti v rámci celej EÚ. Účelom týchto cvičení bude otestovať rozhodovanie, koordináciu a operačné reakcie v rámci EÚ a naprieč sektormi, a to aj v zmysle článku 42 ods. 7 ZEÚ a článku 222 ZFEÚ. Pri týchto cvičeniach budú mať členské štáty možnosť spojiť ich aj so svojimi vnútroštátnymi cvičeniami, čím sa podporí cezhraničná spolupráca a zosúladí úsilie. V rámci Komisie a Rady sa budú organizovať výmeny založené na konkrétnych scenároch s cieľom otestovať a zlepšiť rozhodovacie postupy v prípade zložitých a veľkých kríz a identifikovať štruktúrne zraniteľné miesta. V prípade potreby budú cvičenia zahŕňať aj súkromný sektor a medzinárodných partnerov EÚ.

6. REAKCIA NA KRÍZU

Počas núdzových situácií je nevyhnutná účinná koordinácia reakcie na krízu. Za posledné desaťročie sa zvýšil počet štruktúr a nástrojov EÚ na podporu členských štátov pred krízou, počas nej a po nej.

V Komisii zohráva ústrednú úlohu ERCC už počas kríz, prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou. V týchto situáciách poskytuje podporu inštitúciám EÚ aj členským štátom EÚ. ERCC zabezpečuje nepretržitú operačnú kapacitu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany, pokiaľ ide o pripravenosť aj reakciu, a slúži členským štátom a EÚ, keď sa aktivujú dojednania o integrovanej politickej reakcii na krízu (IPCR) alebo sa uplatňuje doložka o solidarite.

V rámci ESVČ zabezpečujú koordinovanú a včasnú reakciu EÚ na vonkajšie krízy a núdzové situácie s vplyvom na bezpečnostné záujmy EÚ rôzne mechanizmy. V rámci týchto mechanizmov centrum pre reakcie na krízy (CRC) zabezpečuje povinnosť náležitej starostlivosti o bezpečnosť zamestnancov EÚ, kontinuitu činností delegácií v krízovej situácii a podporu členským štátom v prípade konzulárnej krízy. Zabezpečuje súdržnosť a koordináciu pri zhromažďovaní informácií na účely situačného povedomia v krízovej situácii tým, že združuje všetky príslušné útvary pod vedením vysokej predstaviteľky.

Dojednania o IPCR podporujú v prípade závažných a komplexných kríz koordinované rozhodovanie v Rade. Uľahčujú spoločné situačné povedomie medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ a v posledných rokoch sa preukázala ich flexibilita a škálovateľnosť.

Väčšina týchto mechanizmov však zostáva zameraná na jednu oblasť politiky, zatiaľ čo krízy sú čoraz viac prepojené. Preto treba zabezpečiť väčšiu koordináciu existujúcich mechanizmov a nástrojov.

Zlepšiť centrálnu a medzisektorovú koordináciu a spôsobilosť reakcie na krízu

EÚ musí posilniť svoju krízovú koordináciu na základe existujúcich štruktúr. Koordinačné mechanizmy, ako sú IPCR, vnútorný krízový koordinačný mechanizmus Komisie ARGUS, ERCC a centrum ESVČ pre reakcie na krízy, sa musia zmodernizovať, aby dokázali čeliť budúcim výzvam. Optimalizáciou dojednaní o IPCR by sa zlepšila schopnosť EÚ a jej členských štátov uplatňovať doložku o solidarite (článok 222 ZFEÚ) a zároveň by sa zjednodušila jej aktivácia.

EÚ musí ďalej posilňovať svoje spôsobilosti v oblasti reakcie a strategické krízové rezervy vrátane zásob a nasaditeľných prostriedkov s cieľom riešiť kritické nedostatky a zabezpečiť rýchlu reakciu, a to aj na hybridné útoky. To zahŕňa bezpečné komunikačné kanály a zriadenie európskeho kritického komunikačného systému.

Práca na európskom mechanizme v oblasti civilnej obrany by mala ďalej podporovať posilňovanie medzisektorových spôsobilostí v oblasti reakcie. Vonkajšia činnosť EÚ musí byť účinnejšie prepojená s vnútornou schopnosťou reakcie na krízu.

Kľúčové opatrenia

25) Zriaďiť centrum EÚ pre krízovú koordináciu

Komisia vytvorí centrum EÚ pre krízovú koordináciu, ktoré bude vychádzať zo štruktúr a odborných znalostí ERCC. ERCC bude pokračovať vo vykonávaní svojich funkcií civilnej ochrany, ktoré budú pri reakcii na krízy aj naďalej kľúčové. Jeho cieľom je ďalej podporovať členské štáty pri zvládaní medzisektorových dôsledkov kríz a zintenzívniť túto podporu, a to na základe posilneného plánovania a komplexnejšej analýzy a situačného povedomia.

Centrum EÚ pre krízovú koordináciu v rámci ERCC bude zohrávať úlohu tak v rámci Komisie, ako aj pri podpore partnerov v členských štátoch so zameraním na predvídanie a riadenie dôsledkov kríz vo všetkých sektoroch. Aby sa vonkajšia činnosť účinnejšie prepojila s vnútornou reakciou na krízu, centrum EÚ pre krízovú koordináciu bude úzko koordinovať svoju činnosť s ESVČ, a najmä s CRC. Bez toho, aby bola dotknutá úloha ESVČ, centrum pre krízovú koordináciu bude: i) pracovať na dosiahnutí spoločného chápania kríz na všetkých úrovniach a ich dôsledkov pre rôzne sektory a celé obyvateľstvo; ii) uľahčovať prácu vo všetkých sektoroch poskytovaním podpory pri krízovom riadení vedúcim útvarom bez toho, aby prevzalo sektorové zodpovednosti a iii) monitorovať celkovú reakciu na krízy a zároveň zabezpečovať neustálu spätnú väzbu pre Radu, a to aj prostredníctvom IPCR.

26) Posilniť rescEU – rezervu kapacít v oblasti reakcie na úrovni EÚ

Na základe úspechu pri budovaní kapacít rescEU v oblasti leteckého hasenia požiarov a iných kapacít Komisia zabezpečí zachovanie a prípadné rozšírenie jeho existujúcich spôsobilostí (letecké hasenie požiarov, zdravotníctvo, CBRN, úkryty, doprava, energetika). Dokončí tiež zriadenie európskej poľnej nemocnice. Komisia spolu s členskými štátmi posúdi rozšírenie týchto strategických rezerv na ďalšie druhy kapacít, v prípade ktorých sa zistili nedostatky (napr. oprava kritickej infraštruktúry, telekomunikácie atď.).

7. ODOLNOSŤ PROSTREDNÍCTVOM VONKAJŠÍCH PARTNERSTIEV

Bezpečnosť a odolnosť EÚ a členských štátov sú čoraz viac prepojené s bezpečnosťou a odolnosťou našich partnerov, najmä našich partnerov zapojených do procesu rozširovania a partnerov európskeho susedstva, ktorí čelia podobnej škále globálnych kríz a výziev. Títo partneri sú často terčom hybridných a iných nepriateľských činností vrátane hospodárskeho nátlaku zo strany zahraničných škodlivých aktérov, ktorí sa snažia účelovo zneužiť ich zraniteľnosť a závislosť. Spolupráca s našimi partnermi s cieľom predvídať krízy, pripraviť sa na ne, predchádzať im a reagovať na ne je vzájomne prospešná, je vyjadrením solidarity EÚ a je nevyhnutná na zníženie rizika prenosu kaskádových alebo vedľajších účinkov kríz, ktoré vznikli inde, na EÚ.

V čoraz nestabilnejšom geopolitickom prostredí a s cieľom riešiť globálne výzvy, ako je zmena klímy a globálne zdravie, by EÚ a členské štáty mali naďalej rozvíjať a prehĺbovať prispôbené a vzájomne prospešné dvojstranné a viacstranné partnerstvá, najmä posilnením spolupráce a podporou kandidátskych a susedných krajín EÚ. EÚ by mala aj zintenzívniť úsilie o posilnenie účinného multilateralizmu, najmä v NATO a Organizácii Spojených národov.

Začleniť odolnosť a pripravenosť do vonkajšej činnosti EÚ

EÚ by mala spolu s partnermi budovať vzájomnú odolnosť, najmä s cieľom bojovať proti rastúcim hybridným hrozbám, zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a kybernetickým hrozbám, a to v oblastiach, ako sú: i) hospodárska bezpečnosť, obchod a investície; ii) odolnosť spoločností, právneho štátu a inštitúcií; iii) kultúrne dedičstvo; iv) zdravotná bezpečnosť a pripravenosť na pandémie; v) zmena klímy a degradácia životného prostredia; vi) energetika; vii) doprava a bezpečné dodávateľské trasy; viii) rozvojová a humanitárna pomoc¹⁴ a ix) znižovanie rizika katastrof, pripravenosť na katastrofy a anticipačné opatrenia. S cieľom posilniť odolnosť v celosvetovom meradle by sa opatrenia

---

¹⁴ Pri plnom rešpektovaní jej osobitného mandátu, najmä medzinárodných humanitárnych zásad a medzinárodného humanitárneho práva.

EÚ mali zosúladiť s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja a mali by podporovať sendaiský rámec OSN pre znižovanie rizika katastrof.

Kľúčové opatrenia

27) Posilniť vzájomnú odolnosť s kandidátskymi krajinami

EÚ bude podporovať vzájomné posilňovanie odolnosti s kandidátskymi krajinami, okrem iného ich zapojením do príslušných iniciatív EÚ v oblasti pripravenosti a do rámca krízového riadenia, a to prostredníctvom politiky rozširovania a v súlade s procesom ich postupnej integrácie. EÚ posilní spoluprácu s týmito krajinami v oblasti pripravenosti, odolnosti a krízového riadenia, bezpečnosti a obrany, a to najmä v boji proti hybridným hrozbám, zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a kybernetickým hrozbám.

28) Začleniť pripravenosť a odolnosť do dvojstranných partnerstiev a multilaterálnych inštitúcií

EÚ využije nástroje, ako sú partnerstvá v oblasti bezpečnosti a obrany a misie a operácie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, a posilní spoluprácu s kľúčovými partnerskými krajinami a spoločnosťami v oblasti pripravenosti a odolnosti. EÚ musí preskúmať a posilniť svoje siete krízovej komunikácie s týmito partnermi na celom svete, aby ich podporila pri reakcii na zložité krízy a núdzové situácie.

Zintenzívni sa mnohostranná spolupráca s medzinárodnými organizáciami a regionálnymi partnermi, najmä s OSN a jej agentúrami. Spolupráca s OSN bude zahŕňať podporu udržiavania mieru, budovania mieru, predchádzania konfliktom, stabilizácie a obnovy po skončení konfliktu ako prostriedku na budovanie odolnosti v súlade so spoločnými prioritami EÚ a OSN na roky 2025 – 2027. EÚ bude okrem toho naďalej posilňovať pripravenosť prostredníctvom rozvojovej a humanitárnej pomoci ako kľúčového prvku na zvýšenie odolnosti najzraniteľnejších skupín obyvateľstva a riešenie základných príčin nestability.

29) Začleniť pripravenosť a odolnosť do spolupráce s NATO

Pripravenosť a odolnosť sa začlenia do štruktúrovaných dialógov medzi EÚ a NATO, do vzájomných krížových brífingov a odbornej prípravy. Osobitná pozornosť sa bude venovať vojenskej mobilite, klíme a bezpečnosti, vznikajúcim prelomovým technológiám, kybernetickej bezpečnosti, vesmíru a obrannému priemyslu. Pri zabezpečovaní pripravenosti a odolnosti sa budú využívať výmeny zamestnancov zamerané na hybridnú a zahraničnú manipuláciu s informáciami a zahraničné zasahovanie, námornú bezpečnosť, operačnú spoluprácu a budovanie kapacít pre partnerov.

30) Rozvíjať vzájomnú odolnosť prostredníctvom vonkajších hospodárskych a rozvojových politík

EÚ bude rozvíjať vzájomnú odolnosť s partnermi a znižovať nadmernú závislosť prostredníctvom svojich vonkajších hospodárskych a rozvojových politík. Podporí sa to kľúčovými iniciatívami, ako je Global Gateway, Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI – Globálna Európa), Nástroj predvstupovej pomoci III a nadchádzajúci nový pakt pre Stredozemie. K tomuto úsiliu prispeje aj diverzifikácia a posilnenie integrácie dodávateľských a hodnotových reťazcov v partnerských krajinách prostredníctvom dohôd o voľnom obchode, partnerstiev v oblasti čistého obchodu a investícií, strategických partnerstiev v oblasti surovín a digitálnych partnerstiev.

ZÁVERY A ĎALŠIE KROKY

V kontexte rastúcich rizík spôsobených ľudskou činnosťou a prírodných rizík a zhoršujúcich sa bezpečnostných vyhliadok pre Európu je naliehavo potrebné, aby EÚ a jej členské štáty posilnili svoju pripravenosť. Hoci členské štáty zostávajú hlavnými aktérmi v oblasti civilnej ochrany, pripravenosti a reakcie na krízu, v stratégii sa stanovuje vízia únie pripravenosti, v rámci ktorej bude podpora EÚ dopĺňať vnútroštátne úsilie. Spoločne budeme účinnejší, pružnejší a silnejší pri predvídaní a reakcii vo všetkých príslušných sektoroch a budeme mať jasne zadané zodpovednosti. Flexibilné nástroje členským štátom pomôžu reagovať na neočakávané núdzové situácie. Práca na vytvorení únie pripravenosti takisto prispeje k tomu, aby bola EÚ inkluzívnejšia, konkurencieschopnejšia a prosperujúcejšia. Európa tak bude môcť využívať všetky výhody vyplývajúce z rozsahu a efektívnosti zabezpečené spoločným konaním na úrovni Únie.

Vykonávanie stratégie sa bude pravidelne monitorovať. Aktualizácie sa budú pravidelne poskytovať Rade a Európskemu parlamentu, aby sa sledoval pokrok vo vykonávaní.

Komisia zároveň vyzýva Radu a Európsky parlament, aby spolu s Komisiou a vysokou predstaviteľkou pracovali na stratégii a opatreniach stanovených v akčnom pláne a spolupracovali pri ich plnení.

Spoločne môžeme vybudovať silnejšiu, odolnejšiu a bezpečnejšiu Európu.